T013 BD IV 190-Q24-P29 Tinh Tấn Tu Khổ Hạnh-Phật Bản Hạnh Tập

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaåm 29: TINH TAÁN TU KHOÅ HAÏNH (Phaàn 1)

Baáy giôø Boà-taùt ra khoûi röøng nôi nuùi Baøn-traø-baø ung dung höôùng veà thaønh Giaø-da. Ñeán nôi, Ngaøi muoán nhieáp phuïc thaân taâm dieät tröø caùc nieäm aùc, neân leân nuùi Giaø-da-thi- leâ-sa (nhaø Tuøy dòch Töôïng ñaàu). Ngaøi tìm moät choã baèng phaúng traûi thaûm coû an toïa döôùi moät goác ñaïi thoï. Luùc ñoù, trong taâm Boà-taùt suy nghó veà ba thí duï, ñeàu laø vieäc hy höõu trong theá gian, chöa töøng nghe noùi, chöa töøng xem thaáy, chöa töøng chöùng bieát. Ba thí duï ñoù laø gì? Moïât, coù nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân, tuy thaân khoâng haønh duïc nhöng duïc aùi, duïc naõo, duïc nhieät, duïc chaáp trong taâm yù hoï vaãn chöa dieät heát, chöa ñaéc chaùnh ñiïnh, vaãn coøn töôùng ngaõ, chæ tu taäp veà thaân. Nhöõng vò aáy luoân chòu khoå naõo, yù khoâng hoan hyû, taâm khoâng ñaït ñeán an laïc, khoâng coù ñöôïc tri kieán, khoâng chöùng phaùp thöôïng nhaân, cuõng khoâng ñaït ñeán choã voâ uùy. Trong soá hoï, tuy khoâng coøn töôùng ngaõ, khoâng chæ tin veà thaân, khoâng caûm thoï khoå naõo nhöng yù khoâng caûm thoï, khoâng coù hyû laïc neân khoâng coù tri kieán ñeå chöùng phaùp thöôïng nhaân, ñeán choã voâ uùy. Nhö coù ngöôøi laáy caây töôi öôùt vaø phaån öôùt, ñeå treân maët nöôùc coï saùt ñeå laáy löûa. Coù ngöôøi töø nôi khaùc ñeán ngöôøi naøy xin löûa. Nhöng ngöôøi naøy töø nôi caây töôi öôùt phaån öôùt ôû treân maët nöôùc ra söùc coï saùt coù theå ra löûa cho ngöôøi kia hay khoâng? Neáu coù löûa ñeå cho laø ñieàu hoaøn toaøn phi lyù. Löûa ñaõ khoâng xuaát hieän thì ngöôøi xin löûa laøm gì coù löûa. Ñuùng nhö vaäy, nhö vaäy, neáu coù Sa-moân Baø-la-moân tuy khoâng haønh daâm duïc... cho ñeán khoâng coù tri kieán, chöùng phaùp. Ñaây laø ví duï thöù nhaát, theá gian chöa töøng coù cuõng chöa töøng nghe. Hai, coù nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân, caám cheá thaân khoâng haønh daâm duïc, nhöng yù tham, phieàn naõo, chaáp tröôùc veà duïc hoï chöa dieät heát, chöa ñöôïc chaùnh ñònh, vaãn coøn töôùng ngaõ, chæ tu chöùng veà thaân, khoâng coøn khoå naõo nhöng khoâng coù hyû laïc, khoâng coù tri kieán ñeå chöùng phaùp thöôïng nhaân, ñeán choã voâ uùy. Trong soá hoï, tuy khoâng coøn töôùng ngaõ, khoâng chæ tu chöùng veà thaân, khoâng coøn khoå naõo nhöng taâm yù chöa hyû laïc, khoâng coù tri kieán ñeå chöùng phaùp thöôïng nhaân, ñeán choã voâ uùy. Nhö coù ngöôøi muoán ñöôïc coù löûa, laáy caây töôi öôùt coï xaùt treân maët ñaát, laïi coù ngöôøi ñeán ngöôøi naøy xin löûa. Ngöôøi duøng caây töôi öôùt coï xaùt treân ñaát ñeå tìm löûa, coù theå coù löûa cho ngöôøi kia hay khoâng? Neáu coù löûa ñeå cho laø ñieàu hoaøn toaøn phi lyù. Ñuùng nhö vaäy, nhö vaäy. Caùc Sa-moân Baø-la-moân, tuy khoâng haønh daâm duïc... cho ñeán khoâng coù tri kieán, ñeå chöùng phaùp. Ñaây laø ví duï thöù hai, ôû theá gian chöa töøng nghe. Luùc baáy giôø Boà-taùt suy nghó noùi ví duï thöù ba: Neáu caùc Sa-moân hay Baø-la-moân, tuy tieát cheá thaân khoâng haønh daâm duïc, ñoái vôùi caùc aùi duïc, löûa duïc, naõo duïc vaø taâm say ñaém duïc hoï tieâu dieät hoaøn toaøn, ñöôïc chaùnh ñònh. Nhöõng haøng

Sa-moân vaø Baø-la-moân naøy ñaõ ñöôïc töï lôïi vaø coøn lôïi tha, trong taâm hoan hyû an laïc, coù ñuû tri kieán ñeå chöùng ñöôïc phaùp thöôïng nhaân vaø ñaït ñöôïc choã voâ uùy. Ví nhö coù ngöôøi muoán tìm löûa, hoï duøng caây khoâ, coû khoâ vaø phaån khoâ ñeå treân ñaát coï xaùt. Coù ngöôøi höôùng veà ngöôøi naøy xin löûa, ngöôøi naøy chæ duøng ít coâng phu lieàn coù ñöôïc löûa, ñem cho ngöôøi kia. Ñuùng nhö vaäy, nhö vaäy, neáu coù Sa-moân Baø-la-moân haønh ñoäng lìa duïc, ñoái vôùi caùc taâm aùi duïc, naõo duïc, löûa duïc ñeàu bò tieâu dieät heát, cho ñeán... ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, ñeán choã voâ uùy. Ñaây laø ví duï thöù ba cuûa Boà-taùt, töï yù suy nghó phaùt sinh, ñeàu laø vieäc theá gian chöa töøng nghe thaáy. Luùc aáy Boà-taùt laïi xuoáng nuùi Thi-leâ-sa thuoäc thaønh Giaø-da ñi ñeán thoân Ma-giaø-ñaø, laàn hoài ñi hoûi thaêm moïi ngöôøi: “ÔÛ xöù naøy coù coâng ñöùc gì ñaùng laøm? Coù phi phaùp naøo neân ñoaïn dieät? Ta muoán caàu caûnh ñònh tòch dieät toái thöôïng, ñeå noùi leân aâm thanh vi

dieäu.” Cöù nhö vaäy, Ngaøi tieán veà tröôùc ñeán moät thoân ôû phía Nam thaønh Giaø-da, thoân naøy teân Öu-laâu-taàn-loa. Sau khi ñeán thoân naøy roài, vaøo buoåi saùng Boà-taùt maëc y phuïc vaøo thoân ñeán nhaø ngöôøi thôï goám, xin ñöôïc moät bình baùt. Sau khi ñöôïc bình baùt, Ngaøi böng bình ñi theo thöù lôùp khaát thöïc trong laøng. Khi ñi ngang qua nhaø moät tröôûng giaû chuû thoân naøy, teân laø Nan-ñeà-ca (nhaø Tuøy dòch Töï Hyû), ñeán tröôùc nhaø, Ngaøi yeân laëng ñöùng moät beân. Tröôûng giaû Nan-ñeà-ca (Töï Hyû), chuû laøng naøy coù moät aùi nöõ teân laø Tu-xaø-ña (nhaø Tuøy dòch Thieän Sinh) dung nhan kieàu dieãm khaû aùi voâ cuøng, ñöôïc ngöôøi baáy giôø öa chuoäng chieâm ngöôõng dung nhan. Naøng Thieän Sinh töø xa troâng thaáy Boà-taùt böng bình baùt ñöùng yeân laëng bieát yù muoán khaát thöïc. Thieän Sinh vöøa thaáy boãng nhieân töø hai nhuõ hoa töï nhieân chaûy söõa. Khi aáy, naøng hoûi Boà-taùt: –Thöa Nhaân giaû toái thöôïng, Ngaøi con ai? Hoï teân laø chi? Quyù danh laø gì? Cha meï ôû ñaâu? Ñang muoán tìm caàu thöù gì? Nhaân giaû coù thaàn bieán gì, maø toâi vöøa troâng thaáy Nhaân giaû moät laàn, töï nhieân hai nhuõ hoa cuûa toâi ra söõa. Boà-taùt ñaùp: –Naøy chò Thieän Sinh, teân Ta laø Taát-ñaït-ña, teân naøy do cha meï Ta ban cho. Ngaøy nay, Ta muoán caàu quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, khi chöùng quaû naøy roài Ta seõ chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng. Khi naøng Thieän Sinh vöøa nghe nhö vaäy, laáy bình baùt töø tay Boà-taùt, ñi vaøo nhaø ñöïng ñaày thöùc aên uoáng côm canh ngon ngoït, cuøng ñuû caùc thöù baùnh traùi caây. Naøng mang bình baùt ñaày trôû ra, quyø goái daâng cho Boà-taùt, mieäng thöa theá naøy: –Nhaân giaû toái thöôïng, toâi nguyeän luoân luoân ñöôïc cuùng döôøng Nhaân giaû coù boán thöù nhu caàu: y phuïc, ñoà aên uoáng, ñoà naèm nguû vaø thuoác thang, taát caû ñeàu ñaày ñuû, cuùi xin Nhaân giaû töø bi nhaän laáy. Toâi nhaän xeùt quyù danh cuûa Ngaøi do cha meï ban cho, laïi thaáy Nhaân giaû duõng maõnh tinh taán, chí taâm chuyeân chuù, nhaát ñònh seõ thaønh töïu Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, quyeát ñònh seõ chuyeån phaùp luaân, chaéc chaén khoâng coøn nghi ngôø. Neáu khi Nhaân giaû thaønh ñaïo Boà-ñeà, seõ ñeán nhaø toâi nhaän söï cuùng döôøng, ñoïâ thoaùt cho toâi, toâi seõ laøm ñeä töû Thanh vaên cuûa Ngaøi. Boà-taùt ñaùp: –Naøy chò Thieän Sinh, seõ ñöôïc

theo vôùi nguyeän cuûa ngöôøi. Boà-taùt nhaän vaät thöïc xong, boû ñi nôi khaùc. Khi Boà-taùt nhaän vaät thöïc töø nhaø Thieän Sinh, roài ñi ñeán choã vaéng laëng, y nhö phaùp maø thoï thöïc. Thoï thöïc xong Ngaøi ñi kinh haønh, laàn laàn ñi ñeán moät xöù noï, ñaát ñai baèng phaúng caûnh trí thanh tònh höõu tình, thích thuù taâm ngöôøi du ngoaïn. Röøng caây um tuøm caønh laù sum sueâ coù ñaày hoa quaû naëng tróu, ñuû caùc doøng suoái soâng raïch ao hoà, nöôùc trong saïch höông vò thôm tho ngoït ngaøo, chaûy ngang doïc, khoâng thieáu gì caû. Caùc doøng nöôùc, khoâng caïn khoâng saâu laëng yeân trong suoát, deã loäi deã muùc. Trong röøng khoâng coù caùc truøng ñoäc thuù döõ, ngöôïc laïi ñaây coù caùc loaïi caàm thuù hieàn laønh xinh ñeïp. Nôi naøy caùch laøng chaúng gaàn chaúng xa, neáu ñeán ñoù khaát thöïc khoâng khoù nhoïc, khoâng bò thieáu huït, nôi ñaây ñöôøng ñi baèng phaúng, khoâng cao thaáp, deã ñi, deã loäi. Neáu nhö coù ngöôøi ñeán ñaây caàu lôïi ích toái thaéng thì voâ thöôïng, deã ñöôïc deã thaønh, mau thaønh töïu, chöùng ñaéc ñaïo quaû. Vaû laïi, nôi naøy tuyeät nhieân khoâng coù caùc loaøi muoãi moøng raén rít boï caïp, laïi khoâng oàn aøo, ban ngaøy ít ngöôøi lai vaõng laøm phieàn nhieãu, ban ñeâm döùt baët tieáng ñoäng, yeân tónh thanh nhaøn, khí haäu aám maùt ñieàu hoøa, gioù möa hôïp thôøi tieát, ñaùng laøm nôi ñeå laéng taâm tu taäp thieàn ñònh. Laïi thuôû xöa coù moät tieân vua teân laø Giaø-da (nhaø Tuøy dòch laø Töôïng) cö nguï trong ñaây. Ñaây laø thaønh cuõ tieân vua thuôû tröôùc ôû. Khi Boà-taùt thaáy caûnh trí nhö vaäy, suy nghó: “Ñòa theá nôi ñaây baèng phaúng vuoâng

vöùc, yù troâng thaáy bieát laø choã ñöôïc moïi ngöôøi öa thích, cho ñeán... laø choã coù theå tu taäp thieàn ñònh. Neáu nhö coù keû tröôïng phu muoán tröø caùc nghieäp, caàu lôïi ích voâ thöôïng toái thaéng, thì nôi ñaây ñuû ñieàu kieän ñeå cö truù. Ta muoán deïp tröø caùc aùc nghieäp, tu taäp thieän caên, caàn phaûi döøng chaân nôi ñaây, ngoài taïi choã naøy, caàu ñaïo Boà-ñeà quyeát ñöôïc thaønh töïu.” Boà-taùt suy nghó nhö vaäy roài, lieàn traûi taám thaûm coû treân maët ñaát ñeå tu taäp thieàn ñònh. Sau khi an toïa, Boà-taùt suy nghó muoán cho taát caû chuùng sinh ñang tu taäp caùc khoå haïnh caàu ñaïo giaûi thoaùt. Nhöõng khoå haïnh ñoù laø: Hoaëc coù ngöôøi ñöùng treo hai tay, ñeå xaû boû taát caû söï vieäc höõu vi theá gian. Hoaëc coù nhöõng haïng ngöôøi tu taäp khoå haïnh nhö: Khi khaát thöïc hoï khoâng nhaän vaät thöïc laáy ra töø mieäng chum, hoaëc khi khaát thöïc hoï khoâng nhaän vaät thöïc laáy ra töø trong mieäng baùt nhoû, coù ngöôøi khoâng nhaän vaät thöïc töø giöõa hai con deâ, coù ngöôøi khoâng nhaän vaät thöïc töø ngöôøi nôi phaân dô, coù ngöôøi khoâng nhaän vaät thöïc nôi ngöôøi choáng gaäy, khoâng nhaän vaät thöïc cuûa ngöôøi caàm ñao gaäy. Ñoù laø nhöõng tröôøng hôïp hoï bieát choã roõ raøng. Khi bieát coù ngöôøi ñaøn baø baát tònh ñeán hoï chaúng nhaän vaät thöïc nôi ngöôøi aáy, hoaëc khi bieát ñaøn baø coù chöûa cuõng khoâng nhaän vaät thöïc nôi ngöôøi naøy, hoaëc hoï khoâng nhaän vaät thöïc nôi nhaø bieát coù ngöôøi haønh ngheà baát tònh, hoaëc hoï khoâng nhaän vaät thöïc nôi ngöôøi say röôïu, hoaëc khi coù hai ngöôøi ñang aên hoï cuõng khoâng nhaän vaät thöïc nôi ngöôøi naøy. Khi caùc ngöôøi khoå haïnh naøy aên, neáu coù choù ñeán hoï khoâng aên; hoaëc treân thöùc aên coù ruoài nhaën hay muoãi baát tònh dô baån bay ñeán hoï cuõng chaúng ôû nôi ñoù maø aên; hoaëc coù

ngöôøi caát tieáng keâu: “Ñeán ñaây ta seõ cho ngöôøi ñoà aên.”, hoï cuõng khoâng thoï laõnh; hoaëc coù ngöôøi xöôùng leân: “Ngöôøi ñöùng ñoù ta seõ cho vaät aên.”, hoï cuõng khoâng nhaän vaät thöïc nôi ngöôøi naøy; hoaëc coù ngöôøi xöôùng leân: “Ta ñang laøm moùn aên ñeå boá thí ngöôøi haõy ñôïi ñaáy.”, hoï cuõng khoâng nhaän laáy vaät aên nôi ngöôøi naøy; hoaëc coù ngöôøi cheát neân laøm thöùc aên, hoï cuõng khoâng nhaän laõnh; hoaëc coù ngöôøi cho ñoà cuùng teá chö Thieân coøn thöøa, hoï cuõng khoâng nhaän laõnh; hoaëc vaät thöïc coù ñöôøng caùt, ñöôøng cuïc… cuõng khoâng nhaän laõnh; hoaëc vaät thöïc coù bô daàu…, hoï cuõng khoâng nhaän laõnh; hoaëc trong vaät thöïc coù bô söõa…, hoï cuõng khoâng nhaän laõnh; hoaëc trong vaät thöïc coù caù vaø caùc loaïi thòt, hoï cuõng khoâng nhaän laõnh; hoaëc trong vaät thöïc coù haønh toûi vaø caùc muøi gia vò cay hoâi noàng naëc, hoï cuõng khoâng nhaän laõnh; hoaëc hoï chæ nhaän vaät thöïc moät nhaø vöøa ñuû aên moät mieáng; hoaëc hoï nhaän vaät thöïc hai nhaø chæ ñuû aên hai mieáng cho ñeán hoï nhaän vaät thöïc baûy nhaø laïi aên baûy mieáng roài nghæ; hoaëc moät ngaøy hoï chæ aên moät böõa; hoaëc moät ngaøy aên hai laàn, hay moät ngaøy röôõi môùi aên; hoaëc hoï traûi qua ba ngaøy, hoï chæ aên moät böõa; hoaëc moät ngaøy hoï chæ aên moät ít; hoaëc hai ngaøy hoï chæ aên moät ít; hoaëc cho ñeán baûy ngaøy hoï chæ aên moät ít; hoaëc hoï chæ aên rau; hoaëc hoï chæ aên hoät coû daïi; hoaëc hoï chæ aên caønh caây non; hoaëc hoï chæ aên bô; hoaëc hoï chæ aên caønh caây Ca-ni-ca-la; hoaëc hoï chæ aên toaøn phaân deâ; hoaëc hoï chæ aên toaøn phaân traâu; hoaëc hoï chæ aên toaøn baõ meø; hoaëc hoï aên traùi caây; hoaëc hoï aên taát caû loaïi reã caây; hoaëc hoï aên ngoù sen; hoaëc hoï aên taát caû nhaùnh ngoïn non cuûa caùc loaïi coû. Hoaëc hoï laïi chæ uoáng nöôùc ñeå soáng; hoaëc hoï duøng theo soá vaät thöïc ñöôïc nhieàu ít ñeå soáng; hoaëc hoï hoïc caùch aên coû nhö loaøi daõ thuù ñeå soáng; hoaëc hoï coù luùc ñöùng söøng söõng maõi giöõa trôøi; hoaëc hoï ngoài yeân moät choã khoâng xeâ dòch; hoaëc töù chi hoï choáng xuoáng ñaát duøng mieäng taùp ñoà aên; hoaëc hoï chæ maëc y phuïc baèng coû, hoaëc hoï duøng vaûi boû nôi moä ñòa laøm y phuïc; hoaëc hoï maëc y phuïc baèng caùc loaïi coû; hoaëc hoï duøng y phuïc baèng tô luïa cuõ Kieâu-sa-da; hoaëc hoï duøng voû caây ñaøo traéng laøm y phuïc; hoaëc hoï duøng coû raâu roàng laøm y phuïc; hoaëc hoï duøng da suùc vaät laøm y phuïc; hoaëc hoï duøng da suùc vaät ñaõ cuõ laøm y phuïc; hoaëc hoï duøng loâng thuù laøm y phuïc; hoaëc hoï duøng da thuù phaù raùch laøm y phuïc; hoaëc hoï

duøng vaûi vöùt boû laøm y phuïc. Hoaëc coù ngöôøi ñeå loõa hình naèm treân gai; hoaëc coù ngöôøi naèm treân taám vaùn; hoaëc coù ngöôøi naèm treân Ma-ni; hoaëc coù ngöôøi naèm treân caây troøn; hoaëc coù ngöôøi naèm nôi goø maû; hoaëc coù ngöôøi naèm nôi goø moái gioáng nhö raén ôû; hoaëc coù ngöôøi naèm treân ñaát troáng. Hoaëc coù ngöôøi thôø nöôùc; hoaëc coù ngöôøi laïi thôø löûa; hoaëc coù ngöôøi nhìn theo maët trôøi di chuyeån; hoaëc coù ngöôøi ñöùng giô hai caùnh tay; hoaëc coù ngöôøi ngoài choàm hoåm; hoaëc coù ngöôøi duøng caùt ñaát, buïi than thoa vaøo mình, ñöùng thaúng ngöôøi; hoaëc coù ngöôøi buùi toùc, ñaàu maët, maét muõi khoâng taém röûa, hai tay naém chaët; hoaëc coù ngöôøi nhoå toùc; hoaëc coù ngöôøi nhoå raâu. Hoaëc coù ñaïo thôø thaàn nhö thaàn suoái, thaàn ao, thaàn gieáng,

thaàn soâng, thaàn keânh, thaàn khe, thaàn ñaát, thaàn caây, thaàn röøng, thaàn nuùi, thaàn ñaù, thaàn Daï-xoa, La-saùt, La-haàu A-tu-la vöông, Baø-leâ A-tu-la vöông, Tyø-chaát-ña-la, Dieäm-baø-leâ A-tu-la vöông... hoaëc thôø sao Tueá, hoaëc thôø Tieân nhaân Döôïc Vöông; hoaëc thôø Tieân nhaân Baø-la-ñoïa; hoaëc thôø Tieân nhaân Cuø-ñaøm; hoaëc coù ngöôøi thôø Tyø-sa-moân Thieân vöông; hoaëc coù ngöôøi thôø chö Thieân Ñoàng töû; hoaëc thôø Töï taïi thieân; hoaëc laïi thôø maët trôøi; hoaëc laïi thôø maët traêng; hoaëc laïi thôø chö Thieân Na-la-dieân; hoaëc thôø Ñeá Thích; hoaëc thôø Phaïm thieân; hoaëc thôø Töù ñaïi Thieân vöông hoä theá. Thôø caùc thaàn nhö vaäy ñeå ñöôïc hoan hyû, roài theo ñoù caàu nguyeän ñeå ñöôïc maõn nguyeän, ñeàu caàu giaûi thoaùt. Boà-taùt quaùn saùt söï caàu giaûi thoaùt cuûa hoï sai laïc nhö vaäy, Ngaøi bieát roài phaùt taâm tu raát khoå haïnh cöïc khoå ñaùng sôï. Coù keä: Boà-taùt ñi ñeán soâng Ni-lieân An toïa beân bôø taâm thanh tònh Thaáy haøng ngoaïi ñaïo tu sai laïc Neân tu ñaïi khoå giaùo hoùa ngöôøi. Luùc baáy giôø Boà-taùt an toïa, ngaäm mieäng hai haøm raêng khít vaøo nhau, löôõi co leân ñuïng nöùu raêng, nhieáp taâm nhaát nieäm, chuyeân chaùnh quaùn saùt tö duy theá naøy. Buoäc taâm taïi moät choã, ñieàu phuïc thaân taâm. Khi hai haøm raêng khít vôùi nhau, löôõi ñuïng vaøo nöùu, nhieáp taâm buoäc nieäm tu taäp, luùc ñoù moà hoâi naùch tuoân ra. Boà-taùt bieát moà hoâi naùch tuoân ra nhö vaäy, Ngaøi laïi caøng phaùt taâm duõng maõnh tinh taán, taâm khoâng coøn vöôùng maéc, cuõng khoâng taùn loaïn, taâm truï trong vaéng laëng, taäp trung baát ñoäng. Thaân, khaåu, yù heát söùc khoå nhö vaäy, ñeàu khoâng lay ñoäng. Luùc aáy Boà-taùt laïi coù yù nghó: "Ta coù theå nhaäp vaøo chaùnh ñònh Baát ñoäng." Khi aáy Boà-taùt khoâng coøn duøng mieäng thôû ra, roài duøng muõi hít vaøo nöõa, mieäng vaø muõi khoâng hoaït ñoäng, thì luùc ñoù trong hai loã tai phaùt ra tieáng gioù lôùn, tieáng gioù naøy gioáng nhö tieáng ñoäng lôùn phaùt ra do khuaáy maïnh trong chum to ñeå thaønh laïc. Ñuùng nhö vaäy, ñuùng nhö vaäy. Boà-taùt khoâng cho hôi thôû ra vaøo nôi muõi vaø mieäng, luùc ñoù nôi hai loã tai phaùt ra tieáng hôi gioù, cuõng laøm nhö vaäy... Ngaøi nghó: "Ta nay ñaõ phaùt taâm tinh taán, khoâng coøn nôi ñaém nhieãm, boû caû giaûi ñaõi môùi ñöôïc khoå haïnh toái thaéng, vieäc laøm heát söùc khoù laøm nhö vaäy." Roài Ngaøi tö duy: "Ta coù theå nhaäp vaøo chaùnh ñònh Baát ñoäng." Khi thaân, khaåu, yù cuûa Boà-taùt ñaõ ñöôïc tòch ñònh roài, Ngaøi khoâng cho hôi thôû ra vaøo nôi mieäng muõi vaø hai loã tai, taát caû ñeàu bít kín. Mieäng, muõi vaø tai ñeàu ñöôïc vaéng laëng, thì hôi thôû ôû beân trong raát maïnh vì khoâng thoaùt ra ñöôïc, neân noù xung leân ñaûnh ñaàu, gioáng nhö moät löïc só heát söùc duõng kieän caàm moät chieác buùa thaät beùn boå vaøo naõo ngöôøi khaùc.

Ñuùng nhö vaäy, nhö vaäy. do hôi thôû Boà-taùt khoâng thoaùt ra nôi mieäng, muõi vaø hai tai ñöôïc, doàn eùp beân trong quaù maïnh, neân noù xung leân ñaûnh, gioáng nhö tieáng buùa ñaùnh vaøo naõo. Boà-taùt laïi nghó: "Ta nay ñaõ phaùt taâm tinh taán, khoâng coøn ñaém nhieãm xaû boû giaûi ñaõi..., cho ñeán heát söùc khoå haïnh, khoå haïnh toái thaéng nhö ñaây." Suy nghó roài Boà-taùt nhaäp vaøo chaùnh ñònh Baát ñoäng. Luùc baáy giôø Boà-taùt laïi ñình chæ taát caû hôi thôû töø mieäng, loã tai vaø ñaûnh ñaàu khoâng cho thoaùt ra. Do vì ngaên chaän khoâng cho thoaùt ra, neân

hôi khí beân trong raát cöôøng thònh, noù xoay chuyeån ñaäp maïnh vaøo hai beân hoâng, gioáng nhö keû ñoà teå hay con cuûa ñoà teå laønh ngheà gieát traâu, boïn ñoà teå hoaëc caàm kieám nhoïn hoaëc caàm dao beùn moå buïng roài moå hai beân hoâng traâu. Ñuùng nhö vaäy, nhö vaäy, vì Boà-taùt khoâng cho khí thôû thoaùt ra, neân khí thôû beân trong cöôøng thònh, xuyeân phaù giöõa hai beân hoâng taïo ra aâm thanh cuõng laïi nhö vaäy. Boà-taùt tö duy nhö vaäy roài, laïi phaùt taâm tinh taán ñaït ñeán khoå haïnh toái thaéng vaø suy nghó: "Ta nhaäp vaøo chaùnh ñònh Baát ñoäng." Khi aáy Boà-taùt ngaên chaän khoâng cho hôi thôû ra nôi mieäng, muõi vaø loã tai, do ñoù hôi khí ôû beân trong cöôøng thònh, ví nhö hai nhaø ñaïi löïc só, moãi ngöôøi naém laáy moãi tay cuûa moät keû yeáu ñuoái neùm vaøo haàm löûa lôùn, thaân ngöôøi naøy hoaëc bò löûa ñoát chaùy raùm. Ñuùng nhö theá, nhö theá, Boà-taùt do hôi thôû beân trong khoâng thoaùt ra ñöôïc, thaân chòu söï noùng böùc, cuõng laïi nhö vaäy. Suy nghó nhö vaäy roài, Boà-taùt laïi phaùt taâm tinh taán, khoâng coøn ñaém chaáp gì caû, xaû boû giaûi ñaõi, taâm khoâng taùn loaïn, ñöôïc chaùnh nieäm, taát caû ñöôïc vaéng laëng. Thaân, khaåu vaø yù ñeàu ñöôïc chaùnh ñònh. Ñaây laø khoå haïnh toái thöôïng, voâ cuøng kyø dieäu. Luùc baáy giôø coù haøng chö Thieân töø thöôïng giôùi xuoáng, thaáy Boà-taùt khoå haïnh nhö vaäy, hoï cuøng nhau baûo: –Ngaøy nay Thaùi töû Taát-ñaït-ña ñaïi trí ñaõ chaám döùt cuoäc soáng. Laïi coù moät nhoùm Thieân töû khaùc trong chö Thieân ñoù noùi vôùi nhau: –Thaùi töû Taát-ñaït-ña ngaøy nay Ngaøi chöa cheát, chæ gaàn cheát thoâi. Laïi coù caùc Thieân töû khaùc noùi: –Thaùi töû Ñaïi thaùnh Taát-ñaït-ña hieän taïi chöa cheát, sau naøy cuõng khoâng cheát. Vì côù sao? Vì Thaùi töû laø baäc A-la-haùn, phaøm A-la-haùn coù haïnh nhö vaäy, chaúng coù gì laï. Luùc aáy Boà-taùt ôû trong röøng thanh vaéng, duïng taâm tu khoå haïnh, töùc thaønh vó ñaïi khoå haïnh. Luùc baáy giôø daân chuùng ôû xoùm laøng boán phía, cuøng ñeán nôi Boà-taùt ñang ngoài, hoï thaáy Boà-taùt tu khoå haïnh vó ñaïi nhö vaäy, ñeàu noùi: –Vò Sa-moân naøy tu khoå haïnh vó ñaïi. Do ñoù neân goïi Boà-taùt laø Ñaïi Sa-moân. Danh töø Ñaïi Sa-moân ñeå chæ cho Boà-taùt ñöôïc khôûi xöôùng töø ñaây cuõng vì lyù do naøy. Boà-taùt laïi tö duy theá naøy: "ÔÛ trong theá gian coù nhöõng Sa-moân hay Baø-la-moân haïn cheá söï aên uoáng ñeå laäp haïnh ñeàu giöõ laáy söï thanh tònh. Nhöõng haïng ngöôøi ñoù, hoï chæ aên luùa maïch baèng caùch hoaëc naáu côm luùa maïch hoaëc naáu taám luùa maïch maø aên, hoaëc duøng luùa maïch bieán cheá thöùc aên ñeå nuoâi thaân. Hoaëc laïi coù ngöôøi aên meø ñen, hoaëc aên chaùo, hoaëc aên ñaäu nhoû, hoaëc aên ñaäu lôùn, cho ñeán coù ngöôøi chæ aên toaøn côm ñaäu lôùn, hoaëc nöôùc ñaäu lôùn, hoaëc baõ ñaäu lôùn, bieán cheá caùc thöùc aên baèng ñaäu lôùn ñeå nuoâi thaân. Hoaëc coù Sa- moân hay Baø-la-moân tuyeät thöïc ñeå kieán laäp tònh haïnh. Ta nay cuõng coù theå tuyeät thöïc ñeå tu khoå haïnh." Trong taâm Boà-taùt tö duy nhö vaäy. Luùc baáy giôø coù chö Thieân aån thaân ñeán choã Boà-taùt baïch: –Mong Ñaïi thaùnh Nhaân giaû chaúng neân suy nghó ñeán vieäc tuyeät thöïc nhö vaäy. Taïi sao? Neáu Nhaân giaû ngaøy nay tuyeät thöïc ñeå laáy ñoùù laøm phaùp moân tu haønh, thì chö Thieân

chuùng toâi seõ ñem nhöõng thöùc aên thöôïng vò ñeán, cho vaøo trong caùc loã chaân loâng cuûa Nhaân giaû, ñeå cho taùnh maïng cuûa Nhaân giaû ñöôïc toàn taïi, laïi ñeå thaân theå cuûa Nhaân giaû khoûi bò suy giaûm. Boà-taùt nghe lôøi noùi cuûa chö Thieân nhö vaäy, laïi tö duy theá naøy: "Ta ñaõ coâng boá vôùi taát caû moïi ngöôøi laø ta hoaøn toaøn khoâng aên caùc thöïc phaåm, maø ngaøy nay chö Thieân aån thaân ñem thöùc aên thöôïng vò coõi trôøi ñeán, cho vaøo loã chaân loâng ta, ñeå maïng ta coøn soáng. Nhö vaäy coù phaûi ta ñaïi voïng ngöõ doái gaït moïi ngöôøi." Ngaøi nghó nhö vaäy, roài laïi baûo chö Thieân: –Naøy chö Thieân, tuy caùc ngöôøi coù loøng toát, nhöng vieäc ñoù khoâng neân laøm. Boà-taùt ngaên chö Thieân khoâng ñöôïc thöïc hieän yù ñoà ñoù, roài moãi ngaøy chæ aên moät loaïi khaùc nhau; hoaëc moät hoät meø ñen, hoaëc moät hoät gaïo, hoaëc moät hoät ñaäu nhoû, hoaëc moät hoät ñaäu lôùn, hoaëc moät hoät ñaäu xanh, hoaëc moät hoät ñaäu ñoû, hoaëc moät hoät maïch lôùn. Baáy giôø, caùch tuï laïc aáy khoâng xa, coù moät Baø-la-moân teân Tö-na-da-na thuoäc doøng hoï toân quyù. Baø-la-moân naøy ñöôïc vua Taàn-ñaàu nöôùc Ma-giaø phong cho moät tuï laïc gaàn beân tuï laïc Öu-laâu-taàn-loa. Baø-la-moân naøy khi ñöôïc phong aáp, ñaët teân laø Tö-na-da-na. Laïi coù moät Baø-la-moân khaùc teân Ñeà-baø, sinh soáng ôû thaønh Ca-tyø-la, do kinh doanh neân thöôøng ñeán ôû trong thaønh Tö-na-da-na vaøi ngaøy laøm khaùch. Baáy giôø, Baø-la-moân Ñeà-baø vì kinh doanh vieäc khaùc neân ñi ñeán khu röøng Boà-taùt ñang ôû. Thaáy Boà-taùt ñang thöïc haønh khoå haïnh toái thöôïng, Baø-la-moân naøy bieát ngay vaø noùi: –Ñaây laø Thaùi töû Taát-ñaït-ña ôû nöôùc ta, ñaõ tu haønh khoå haïnh vó ñaïi nhö vaäy. Thaáy Boà-taùt haønh khoå haïnh nhö vaäy, oâng ta raát hoan hyû. Thaáy Baø-la-moân Ñeà-baø höôùng veà mình vôùi taâm hoan hyû, Boà-taùt baûo oâng ta: –Ñaïi Baø-la-moân, oâng coù theå cho Ta moät ít löông thöïc ñeå nuoâi soáng khoâng? Nhö laø ñaäu nhoû chín, nöôùc canh ñaäu lôùn, ñaäu xanh, ñaäu ñoû... ñeå Ta aên duy trì maïng soáng. Baø-la-moân aáy vôùi taâm haïn heïp, thaáy bieát caïn côït, khoâng coù yù roäng lôùn, muoán laøm vieäc boá thí, laøm ñuùng theo lôøi naøy, noùi vôùi Boà-taùt: –Thaùi töû Ñaïi thaùnh, thöùc aên naøy toâi coù theå cung caáp ñuû. Baø-la-moân aáy trong saùu naêm töøng ngaøy ñem thöùc aên nhö treân daâng cho Boà-taùt. Haèng ngaøy, Boà-taùt nhaän thöùc aên naøy, aên theo phaùp ñeå nuoâi thaân theå. Boà-taùt chæ ñöa baøn tay ra nhaän rieâng töøng ngaøy, ñöôïc moät phaàn raát ít, aên ñeå soáng, nhö laø tieåu ñaäu chín, nöôùc canh ñaäu ñoû... Nhö vaäy, Boà-taùt aên raát ít tuøy theo soá löôïng treân tay nhaän ñöôïc vaø aên nöôùc ñaäu. Boà-taùt do aên nhöõng thöùc aên nhö vaäy, thaân theå gaày coøm, hôi thôû yeáu ôùt, gioáng nhö oâng giaø taùm chín möôi tuoåi suy nhöôïc hoaøn toaøn khoâng coøn khí löïc, tay chaân khoâng coøn cöû ñoäng theo yù muoán. Ñuùng nhö vaäy, nhö vaäy, caùc xöông tay chaân Boà-taùt chæ coøn dính lieàn vôùi nhau cuõng nhö vaäy. Söùc löïc Boà-taùt ra theá naøy, laø do giaûm söï aên uoáng chæ coøn quaù ít laïi sieâng khoå haïnh, da deû toaøn thaân nhaên nheo, nhö quaû baàu ñaéng coøn non caét cuoáng phôi ôû ngoaøi trôøi, bò naéng thieâu ñoát saéc heùo vaøng, do quaû baàu chöa giaø neân toùp khoâ, da nhaên nheo, töï raïn nöùt ra töøng maûnh nhö ñaàu laâu. Ñuùng nhö vaäy, nhö vaäy, xöông ñaàu Boà-taùt cuõng laïi nhö vaäy khoâng

khaùc. Do vì aên quaù ít, hai caëp maét Boà-taùt saâu thaúm, caëp con ngöôi thuïp saâu vaøo trong gioáng nhö nöôùc ñaùy gieáng, troâng thaáy nhö hai ngoâi sao. Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, maét Boà-taùt troâng kyõ môùi thaáy cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, vì aên quaù ít neân xöông söôøn hai beân hoâng giaõn caùch xa nhau, chæ coøn da

boïc laáy xöông, gioáng nhö nhöõng söôøn nhaø nôi chuoàng traâu hay chuoàng deâ. Luùc baáy giôø luõ muïc ñoàng chaên traâu, deâ vaø ngöïa trong laøng lui tôùi khu röøng naøy, thaáy Boà-taùt tu khoå haïnh nhö vaäy, thaáy roài ñeàu cho raèng vieäc thaät hy höõu, taâm raát hoan hyû, thöôøng lai vaõng cuùng döôøng Boà-taùt.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.